

Na pragu besedila 1 – izdaja s plusom je učbenik za slovenščino, namenjen dijakom prvega letnika gimnazijskega in štiriletnih strokovnih programov, po katerih se šolanje zaključi z maturitetnim izpitom iz predmeta na splošni maturi ali izpitom iz slovenščine na poklicni maturi. Na pragu besedila 1 je strokovni pripomoček za doseganje učnih ciljev jezikovnega pouka prvega letnika prej omenjenih programov.

Čeprav je pod njim podpisanih sedem soavtoric, učbenik izkazuje enotno vsebinsko, didaktično in oblikovno zasnovo. Zgrajen je iz šestih poglavij, členjenih na več podpoglavij in smiselno razporejenih od splošnega h konkretnemu (od pojmovanja jezika do besedilnih vrst), od lažjega k težjemu (od sporazumevanja in sporočanja do pravorečja in pravopisa). Vsebine so usklajene z učnim načrtom in po obsegu zamejene s časovnimi pogoji obravnave v 1. letniku prej omenjenih poglavij.

Poglavje Jezik je primerno umeščeno na začetek, z izpostavitvijo različnih vlog dijakom osmisli jezikovni del pouka slovenščine nasploh, z ostalimi podpoglavji pa sledi tudi drugim z učnim načrtom predvidenim ciljem. Motivirajoče je sklicevanje na resničnost digitalne dobe in navajanje na spletno dostopno pomoč pri jezikovnem učenju ter poudarjanje sodobne jezikovne stvarnosti, tudi družbenega položaja jezika (npr. slovenščina kot eden od uradnih jezikov Evropske unije) in njegovih zvrstnih razsežnosti. Poglavje Sporazumevanje je najobsežnejše, a tudi zelo bogato in omogoča razvijanje vseh sporazumevalnih zmožnosti in zavesti o teh zmožnostih. Dobrodošel kurikularni premik Na pragu besedila 1 – izdaja s plusom dosega z vključitvijo podpoglavij o govornem nastopanju z referatom in pisanju seminarskih nalog, s čimer se ponuja kot referenčno gradivo tudi za druge predmete. Logično nadaljevanje premisleka o sporazumevanju vodi v naslednje poglavje, naslovljeno Besedilo, ki predstavlja temeljne splošne značilnosti obravnavanega pojma, to pa v Obravnavo besedilnih vrst, v okviru katerega se dijaki poučijo o predstavitvi osebe, opisu naprave in opisu postopka. Učbenik se zaključi z glasoslovno in pravopisno temo, s katerima se mladi zaradi njune težavnosti neradi soočajo, a sta po predhodni učbeniški obravnavi spretno utemeljeni kot nujna stopnica med vzgajanjem v kultivirane, kritično misleče in sporočanjsko dobro razvite posameznike.

Vsebinsko trdno in ciljno osmišljeno strukturo celotne knjige dodatno krepi notranja členitev posameznih vsebinskih delov in njena didaktična ideja, grafično nakazana s piktogrami. Pred obravnavo vsakega poglavja so predvideni motivacija, izražena kot Pripravite se na ... in temu ustreznim grafičnim znamenjem, obravnava nove snovi ter ponavljanje, povzemanje in preverjanje razumevanja. Učbenik zato lahko služi samostojnemu domačemu učenju in delu v razredu, skupini, paru ali ob učiteljevem vodenju.

Zaradi izpostavljenosti tem sporazumevanje in besedilo je pomembna izbira izhodiščnih besedil. Ta so snovno in slogovno raznovrstna ter različnih jezikovnih težavnosti (od preprostih praktičnosporazumevalnih SMS-ov do znanstvenega Strukturalnega pomenoslovja besed), dijaki pa jih lahko berejo ali poslušajo. Razpravljalna besedila so pisana

v jasnem, jedrnatem, a za srednjo šolo dovolj natančnem strokovnem jeziku in kot taka zgled teme, o kateri govorijo.

Opazovani učbenik je komunikativen s svojim naslovnikom tudi vizualno. Je živahno, likovno slikovito, pregledno in privlačno srednješolsko gradivo, kakršno se edino lahko uskladi z multimedijsko zahtevno atmosfero življenja mladih. Preglednost je dosežena z barvnimi kombinacijami poglavij in njihovih delov (uvodna navodila drugačna od razpravljalnega dela ipd.), pozornost pritegnejo avtorske barvne ilustracije, fotografije, zemljevidi ipd.

Glede na zgoraj povedano ocenjujem, da je učbenik Na pragu besedila 1- izdaja s plusom metodično in didaktično ustrezno besedilo.

Marjeta Stegel

3. 5. 2018